

မြစ်သားမြို့
ပေတောဘုန်းကြီးကျောင်း
ဗလောဘရဏဒေဝမင်း
ကျောက်စာ

ပြုစုသူ
နိုင်ဘီထော မွန်ဖြော

မာတိကာ

စာမျက်နှာ

၁။ ကျောက်စာအကြောင်း	3
၂။ ကျောက်စာအဓိပ္ပါယ် ဖော်ပြချက် နှင့် အဓိပ္ပါယ် ရှင်းလင်းချက်များ	4
၂၊ ၁။ အရှေ့မျက်နှာ (ပါဠိ နှင့် မွန်ဘာသာ)	4
၂၊ ၁၊ ၁။ ကျောက်စာခါတ်ပုံ	4
၂၊ ၁၊ ၂။ ကျောက်၌ တွေ့ရသည့် အက္ခရာများပုံ	5
၂၊ ၁၊ ၂။ အက္ခရာပြန်	6
၂၊ ၁၊ ၄။ မြန်မာပြန်	7
၂၊ ၁၊ ၅။ ဝေါဟာရ နှင့် ဝါကျများ ရှင်းလင်းချက်	8
၂၊ ၂။ ကျောက်မျက်နှာ (သက္ကတဘာသာ)	10
၂၊ ၂။ ကျောက်မျက်နှာ (ပါဠိဘာသာ)	11
၂၊ ၂၊ ၁။ ကျောက်စာခါတ်ပုံ	11
၂၊ ၂၊ ၂။ ကျောက်၌ တွေ့ရသည့် အက္ခရာများပုံ	11
၂၊ ၂၊ ၂။ အက္ခရာပြန်	12
၂၊ ၂၊ ၄။ မြန်မာပြန်	12
၂၊ ၂၊ ၅။ ဝေါဟာရ နှင့် ဝါကျများ ရှင်းလင်းချက်	13
၂၊ ၄။ ကျောက်မျက်နှာ (ပျူဘာသာ)	13
၂၊ ၄၊ ၁။ ကျောက်စာခါတ်ပုံ	14
၂၊ ၄၊ ၂။ ကျောက်၌ တွေ့ရသည့် အက္ခရာများပုံ	14
၂၊ ၄၊ ၂။ အက္ခရာပြန်	15
၂၊ ၄၊ ၄။ မြန်မာပြန်	15
၂၊ ၄၊ ၅။ ဝေါဟာရ နှင့် ဝါကျများ ရှင်းလင်းချက်	15
၃။ ကျောက်စာရေးထိုးခုနှစ်	18
၃၊ ၁။ ပျူဂဏန်းစနစ်	20
၄။ သုံးသပ်ချက်	21
၅။ စာအုပ်၌ အတိုးကောက်သင်္ကေတများ	22
၆။ ကိုးကားကျမ်းစာရင်း	22

မူပိုင် - စာပြုစုသူ

ပြုစုသူ - နိုင်ဘိဏ္ဍာ မွန်ဖြာ htaawmonzel@gmail.com

ထုတ်ဝေသည့်ခုနှစ် - ဧပြီလိုင်၊ ၂၀၁၄

၁။ ကျောက်စာအကြောင်း

မြစ်သားမြို့ ပေတောဘုန်းကြီးကျောင်း၌ ငါးပိုင်းကျိုးနေသော ကျောက်စာတချပ်မှ လေးပိုင်းကိုသာ တွေ့ရှိရပြီး ကျန်နေသေးသော တစ်ပိုင်းကို မတွေ့ရသေးပါ။ တွေ့ရှိပြီးသော ကျောက်စာလေးပိုင်းကို မန္တလေးမြို့မှ မြန်မာမှု ဗိသုကာ ပညာရှင် တမွဝတီ ဦးဝင်းမောင်က ပြန်ဆက်ပြီး ပေတောဘုန်းကြီးကျောင်း စေတီအနီး၌ ကျောက်စာရုံဆောက်ပြီး ပြန်လည်စိုက်ထူထားသည်။

မြစ်သားမြို့ ပေတောကျောင်းတိုက်ဝင်း၌ ရှေးဟောင်းကျောက်စာ တွေ့ရှိသည် ဟူသောသတင်းကို (၅-၁၁-၂၀၁၃) ရက်ထုတ် ရတနာပုံသတင်းစာတွင် ဖတ်ရပြီးနောက် ကျောက်စာ၏ ဓါတ်ပုံကို ကျွန်တော်ရလိုကြောင်း နည်းမျိုးစုံဖြင့် ကြိုးစားခဲ့သည်။ ကျောက်စာဓါတ်ပုံ အသေးတစ်ပုံကို လက်ခံရရှိပြီးနောက် ကျောက်စာပါ မွန်ဘာသာကို ကျွန်တော် စပြီး အဓိပ္ပါယ်ဖော်ခဲ့သည်။ ထိုနောက် ဆရာကြီးနိုင်ဘရှင်နှင့် အဆက်အသွယ်ရပြီး ဆရာကြီး၏ အကူရပြန်မှုကိုလည်း လက်ခံရရှိခဲ့သည်။ ထိုအချိန်တွင် ကျွန်တော်ရေးသားပြုစုနေသော "နိရုတ္တိ စကားစစ်မြစ်အမြင်ဖြင့် ပျူ နှင့် မွန်လူမျိုးတို့အကြောင်း" စာအုပ်ကို ထုတ်ရန် စီစဉ်နေသည့်အချိန်လည်း ဖြစ်သည်။ အသစ်တွေ့ရှိသော မြစ်သားကျောက်စာကိုလည်း မိမိစာအုပ်၌ ထည့်လိုသဖြင့် ရသည့်အချက်အလက်များကို တတ်နိုင်သလောက် စုစည်းပြီး ဖော်ပြခဲ့သည်။ မြစ်သားကျောက်စာကို စနစ်တကျ လေ့လာရန်အတွက် ၂၀၁၄ ဧပြီလ၌ စာရေးဆရာ နိုင်ရဲဇော် နှင့်အတူ ကျွန်တော် မြစ်သားမြို့ကို ရောက်သွားခဲ့သည်။ ကျွန်တော်တို့ မြစ်သားမြို့ကို ရောက်သည့်အခါ စာရေးဆရာမ ဒေါ်ရွှေရည်ဦး နှင့် ဦးညွန့်မောင်တို့က လှိုက်လှဲပြုပြင်ရာစွာဖြင့် ကြိုဆိုပြီး ထိုအသစ်တွေ့ရှိသောကျောက်စာအပြင် တခြားသော သမိုင်းတန်းဖိုကြီးမားလှသည့် မြစ်သားမြို့ရှိ ကျောက်စာတိုင်များကိုလည်း လိုက်လံပြသပေးခဲ့သည်။

ကျောက်စာကို ကူးယူတဲ့အချိန်၌ ဖယောင်းစက္ကူဖြင့် ကူးယူသည့်နည်းက အကောင်းဆုံးဖြစ်သော်လည်း ကျွန်တော့်အခြေအနေအရ အချိန်အကန့်အသတ် ရှိသည့်အတွက်ကြောင့် မိမိကင်မရာဖြင့်သာ ရိုက်ယူခဲ့ရသည်။

၂။ ကျောက်စာအဓိပ္ပါယ် ဖော်ပြချက်နှင့် အဓိပ္ပါယ်ရှင်းလင်းချက်များ

၂၊ ၁။ အရှေ့မျက်နှာ (ပါဠိ နှင့် မွန်ဘာသာ)

၂၊ ၁၊ ၁။ ကျောက်စာခါတ်ပုံ

၂၊ ၁၊ ၃။ အက္ခရာပြန်။

- (၅) - - - ပိပါသာစ ဇနာစ သုဂ္ဂပတ္တိတာ တေ - - - - -
- (၆) ။ ဗုဒ္ဓဓမ္မဿတေဇေန အရိယသဃ် - - - - -
- (၇) ပွကာ။ ဗြောဟရဏဒေဝဿ (ဣ - -) - - - - -
- (၈) - - - - ခိပ္ပ မေဝသဝိဇ္ဇာတု။ ဝ ။ တုလိပေါယ်]- - - - -
- (၉) - - - - (ပေါကာ) မအုတ်ကုန်ကောမ်ပွာန် - - - - -
- (၁၀) ရုက္ခောရ်မြွစ်သာဂေါးဟ် မုန် တုလိပေါယ်]- - - - -
- (၁၁) - - - - လိည့်ဗ္ဗုးဟ်] တုလိပေါယ်ဗိစာရ် - - - - -
- (၁၂) တိ တေယ် ကျ[၁]က်ထရ်စါရ် ကျ[၁]ဩရ်စါရ်]- - - - -
- (၁၃) တုယ် ဒေဝတာဝ် [မနုသ်] ဂုမ်လုင် - - - - -
- (၁၄) - တုလိပေါယ် (မျိုလ်) အဘိ[ပြာ]ယ်^၁ - - - - - ယ - -
- (၁၅) ပံ ဒုံသစ် အုတ်ခိုက်ကွန် ဂုမ်[လုင်]- - - - - ကွံ - - -
- (၁၆) - - တိတေယ် ကုကျာက်ထရ်စါရ် ကျာက်[ဩည]စါရ်]- - - - -
- (၁၇) - (ဗ္ဗ)းဟ် ဒုင်ကေတ် တုလိပေါယ်ကေလ်လ္လိတ် [ဥယ်ကာလ်သကရာဇ္ဇာမ်^၂ ပ]
- (၁၈) န်ကွံပန်စသ်မောယ်။ အသိနသမ္မစ္ဆရ်။ - - - - -
- (၁၉) (ရ်- ရဝ)နက္ခတြ၊ ရိဒ္ဓိ ဇောဂ။ သိမိ - - - - -
- (၂၀) ဗ္ဗ ယံ တိတေယ် ကု ကျာယ်ထရ်စါရ် [ကျာက်ဩည]စါရ်]- - - - -
- (၂၁) တုယ်။ တုလိပေါယ် ဗုသစ်ဗ္ဗုးဟ်]- - - - -
- (၂၂) - - - - န် ဗ္ဗယ်ကုန္တံ ရုပ်ကျာက်ဒုန်လူ[ယံ ဇိကိုဗ္ဗယ်]^၃ - - - - - [သိန္ဒြေဗ္ဗယ် ဩရ်]^၄
- (၂၃) ဂေါအ် ဒသ်ကျာက် ရောဝ်ဂေါးဟ် တုလိပေါယ်ရာဇနာမ်စိဒအ်]^၅ - - - - -
- (၂၄) - - - - - ကေတ်တုန်တုယ် - - - - -
- (၂၅) ပေက္ခာပန်ဝေါအ် - - - - -
- (၂၆) ပ္ဍိညံ။ (အုတ်)ကျာက် - - - - - [တုလိပေါယ်]^၆
- (၂၇) (ဇြိ)ဗြောဟရဏဒေဝ် [ဧ]ကလ်တုန် ညးဟ်ပဝ်သမ္မုစ် ညးဟ်ရိန္နေးဟ်စသ် - -
- (၂၈) - - - - အံ၊ ဇ္ဇောဝ်စသ်လုဂုံရ် တိကွံဗွင် ဩာအ်လို့မ် ။ ဝ ။

မှတ်ချက်။ အက္ခရာမရှင်းသည့်နေရာ၌ () သင်္ကေတပေးထားပြီး။ ဖြည့်စွတ်ထားသောနေရာတွင် [] သင်္ကေတ ပေးထားသည်။

^၁ ပြည်မြို့၊ ရွှေဆံတော်ကျောက်စာ (က-၄) ကို ကြည့်ပြီး ဖြည့်ထားသည်။ ၎င်းကျောက်စာ၌ “သွိုင်ဓမ္မရာဇေ မျိုလ် အဘိပြာယ် ဩရ်သုလ်လာရ်ဂိုရ်လုင် ဂုဏဇိကေ မဒသ် နသ္မောရ်မ္မုး ဂုံလုင်ဂြင်။

^၂ ပြည်မြို့၊ ရွှေဆံတော်ကျောက်စာ (ခ) ကိုကြည့်ပြီး ဖြည့်ထားသည်။ ၎င်းကျောက်စာ၌ “ဥယ်ကာလ် သကရာဇ္ဇာမ်၄၅၅။ ဗြိဂသိရ်သံဝစ္ဆရ် - မိမောက် (ကိန္နုဩာဝန် တေယ်သုကြဝါရ်။” ဟု တွေ့ရသည်။

^၃ ကျောက်ဆည်မွန်ကျောက်စာ (၁၃)ကို ကြည့်ပြီး ဖြည့်ထားသည်။ “၎င်းကျောက်စာ၌ “မဗ္ဗယ်ဗြောင်ဗဒ္ဓသိမ်ဝေါအ် တိန်လူယ်ဇြေအ်ကုဗ္ဗယ် မက္ခောညံကုကျာက်ဝေါအ်” ကျ်ဗဒ္ဓသိမ်ကို ငါတည်ဆောက်၏။ ငါ၏ခန္ဓာကိုယ်နှင့် အရွယ်တူသော ဆင်းတုတော်ကို ပြုလုပ်၏။”

^၄ ဝါကျ တည်ဆောက်ပုံကို ကြည့်ပြီး ဖြည့်ထားသည်။

^၅ ဝါကျ တည်ဆောက်ပုံကို ကြည့်ပြီး ဖြည့်ထားသည်။

^၆ အရှေ့ဝါကျကို ကြည့်ပြီး ဖြည့်ထားသည်။

၂၊ ၁၊ ၄။ မြန်မာပြန်။

- (၆) ဘုရား နှင့် တရားတော်တို့၏ တန်ခိုးတော်အရှိန်ဖြင့် - - - - -
- (၇) - - - - - ။ ဗန္ဓောဘရဏဒေဝမင်းအား - - - - -
- (၈) - - - - - ပြီးပြည့်စုံပါစေသတည်း။ ။ ။ ငါတို့အရှင်သည် - - - - -
- (၉) ပုဂံပြည် အလုံးစုံသော စစ်သည်တော်များ - - - - -
- (၁၀) ရိက္ခာ(မြို့)မြစ်သားသည် ငါတို့အရှင်အား - - - - -
- (၁၁) - - - - - ပျက်စီး၍ ငါတို့အရှင် ဆင်ခြင် - - - - -
- (၁၂) လက်ဖြင့် ရွှေဆင်းတုတော်နှစ်ဆူ ငွေဆင်းတုတော် နှစ်ဆူ - - - - -
- (၁၃) ပြီး၍ နတ် လူအပေါင်းတို့အား - - - - -
- (၁၄) - - - - - ငါတို့အရှင်သည် မိမိလိုလားအပ်သောဘဝ(အဘိဗြာယ်)ကို ဆုပန်၍ - - - - -
- (၁၅) ဒုံသစ်? အားလုံးသော ကျွန်အလုပ်သမားတို့ - - - - - တရာ - - - - -
- (၁၆) လက်ဖြင့်ပြုလုပ်သော ရွှေဆင်းတုတော်နှစ်ဆူ ငွေဆင်းတုနှစ်ဆူ - - - - -
- (၁၇) ပြီးနောက် ခံယူတော်မူ၍ ငါတို့အရှင် ပေးသနားတော်မူသော ထိုကာလ၌ သက္ကရာဇ်
- (၁၈) လေးရာလေးဆယ်တစ်။ အသိနနှစ်။ - - - - -
- (၁၉) - - - - - နက္ခတြေ။ ရိဒ္ဓိ ဇောဂ။ သိမိ - - - - -
- (၂၀) ငါ့လက်ဖြင့် ငါပြုလုပ်သော ရွှေဆင်းတုတော်နှစ်ဆူ ငွေဆင်းတုတော်နှစ်ဆူ - - - - -
- (၂၁) - - - - - ပြီး၏။ ။ ငါတို့အရှင်သည် ရေစက်သွန်းမင်္ဂလာပြုလုပ်တော်မူ၍ - - - - -
- (၂၂) - - - - - ငါသည် ငါ့ခန္ဓာကိုယ်ပမာဏရှိ ဘုရားရုပ်တုတော်တစ်ဆူကို ပြုလုပ်၏ - - - - -
- (၂၃) ဤငါ့ကောင်းမှုသည် ဘုရားဖြစ်ရပါစေ။ ထိုကဲ့သို့ [ငါတို့အရှင် ဆုတောင်း၏]- - - - -
- (၂၄) - - - - - တစ်ဖန်ယူကုန်၍ - - - - -
- (၂၅) ဤ - ပေက္ခာလေးပါး - - - - -
- (၂၆) အနောက်ရပ်။ ဆင်းတုတော်အားလုံးတို့အား - - - - - ငါတို့အရှင်
- (၂၇) (ဇြို့)ဗန္ဓောဘရဏဒေဝသည် တစ်ဖန်ပေးတော်မူသည်ကား ဆွမ်းတော်တင်သူ ကခြေသည် ဆယ်ယောက်၊ - -
- (၂၈) - - - - - နွားဆယ်ရှဉ်း မြေတရာပါယ် စပါးတစ်ထောင်တင် ။ ။

၂၊ ၁၊ ၅။ ဝေါဟာရ နှင့် ဝါကျများ ရှင်းလင်းချက်

စာကြောင်း ၁ - ၈

ဤအရှေ့မျက်နှာ အပေါ်ဆုံးအပိုင်း၌ ရေးထိုးထားသော ပါဠိဘာသာသည် ကျောမျက်နှာ အလယ်ပိုင်း၌ တွေ့ရသည့် ပါဠိဘာသာနှင့် အက္ခရာမတူသော်လည်း အဓိပ္ပါယ်ချင်း တူပုံရှိသည်။ ဤနေရာ၌ မွန်အက္ခရာဖြင့် ရေးထိုးထားသော ပါဠိစာဖြစ်ပြီး ကျောဘက်မျက်နှာ အလယ်ပိုင်းသည် အိန္ဒိယတောင်ပိုင်းအက္ခရာ သို့မဟုတ် ပျူတွေ့ ပါဠိစာကို ရေးသည့် အက္ခရာဖြင့် ရေးထိုးထားသည်။

စာကြောင်း ၈ - ၁၁

တုလိပေါယ်။ (န)။ ငါတို့အရှင်။ တုလိ - အရှင် သို့မဟုတ် သခင်။ ပေါယ် - ငါတို့။ (တလိ/တုလိ - တြလ - တလ - တွ။ ပေါယ် - ပိုယ်)
မအုတ်။ (နဝိ)။ အားလုံးသော သို့မဟုတ် အလုံးစုံသော။ (မအုတ် - မအိုတ်)။
ကုရ်ကောမ်ပွာန်။ စစ်သည်တော်များ။ ။ ကုရ်ကောမ် - အုပ်စု။ ပွာန် - စစ်။ (ကုရ်ကောမ်ပွာန် - ဂကောမ်ပွာန်)
ရုက္ခောရ်။ (န)။ ရိက္ခာ။ (ခေတ်မွန်၊ ဇောအိမ်)
မွစ်သာ။ (ဒေသနာမည်)။ မြစ်သာ(မြို့)။
လိည်။ (ကြိ)။ ပျက်စီးသည်။ (လိည်/လီည် - လိုမ်)။
ဗွးဟ်။ (ကြိဝိ၊ ဝိ) ဖြီး၍၊ ပြီးနောက်။ (ဗွးဟ်/ဗွး - ဗလး)
ဗိစာရ်။ ဆင်ခြင်သည်။ (ဝိစာရ (သံ) - ဗိစာရ် - ဗစာ)

စာကြောင်း ၁၂ - ၂၀

ကျောက်။(န) ဘုရား၊ စေတီ၊ ဆင်းတုတော်။ (ကျောက် /ကျောက် - ကျပ်)။
ထရ်။(န) ရွှေ။ (ထရ် - ထဝ်)။
ဓါရ်။(န)။ နှစ်(ခု)။ (ဓါရ် - ဓါ)။
ဩရ်။(န)။ ငွေ။ (ဩရ် - ဩန်)။
တုယ်။(ကြိဝိ၊ ဝိ)။ ဖြီး။ (တုယ် - တဲ့)။
ဒေဝတတ်။ (န)။ နတ်။ (ဒေဝတာ (ပါ) - ဒေဝတတ် - ဒေဝတ်)။
မနုသ်။(န)။ လူ။ (မနုဗျ (သံ) - မနုသ် /မာနုသ်- မနိဟ် - မှိဟ်)။
ဂုမ်လုင်။ များ၊ နာမ်ပုဒ်အနောက်လိုက် အများပြည့်စုံကိန်း။ (ဂုံလိင် / ဂုံမ်လိင် / ဂုံလုင် / ဂုံလေင်/ဂုံလောင် - ဂမ္ဘိုင်)။
မျိုလ်အဘိပြာယ်။(မျိုလ်၊ ကြိ)။ အဘိပြာယ်၊ န) ဗျာဒိတ်ပန်ဆင်သည်။ (မျိုလ် - မယိုဝ် - မယို + အဘိပြာယ်)
ဒိုက်ထွန်။(န)။ ကျွန်။ (ဒိုက်ထွန် - ဒိုက်ကမ္ဘောန်)။
ကေလ်။ (ကြိ)။ ပေးသည်။ (ကိလ် - ကုလ် - ကေလ် - ကေိလ် - ကိုလ် - ကိုရ် - ကိုဝ် - ကို)။
ဇေယ်ကာလ်။(ကြိဝိ)။ ကာလ၌။ (ဇေယ် - ခဲ့ - ဝဲ့ + ကာလ (ပါ) ကာလ် - ကာလ)။
စွာမ်။(န)။ ခုနှစ်။ (စွာမ် - သွာံ)။
ပန်လွံပန်စသ်မောယ်။ လေးရုလေးဆယ့်တစ်။(ပန်ကွံပန်စော်မွဲ)။ ပန် -လေး။ လွံ - ရာ၊ စသ် - ဆယ့်၊ မောယ် - တစ်။

အသိနသမ္ပစ္စရ်။(န) အသိနနှစ်။ (သမ္ပစ္စရ်/သမ္ပဇ္ဈာရ်၊ သံဝစ္စရ်)။

တိတေယံ (ကြိ)။ လက်ဖြင့်။ လက်ဟု အဓိပ္ပါယ်ရှိသော "တေယံ" နာမ်ပုဒ်ကို ကြိယာအဖြစ် အသုံးပြုသည့်အခါ အရှေ့မှာ "တိ" ထည့်သည်။ ကြိယာပုဒ်က နာမ်ပုဒ်အဖြစ် မွန်စာ၌ တွေ့လေ့ရှိသော်လည်း နာမ်ပုဒ်ကို ကြိယာပုဒ်အဖြစ် အသုံးပြုသောသဒ္ဒါနည်းကို တွေ့ခဲ့သည်။ ထိုသဒ္ဒါနည်းကို ယခုခေတ်မွန်စာ၌ (ပေစာမူ၌) "တိတ္တအံတိုန် - မြေကျွန်ကုန်(ဖြစ်)လာသည်" ဟု တွေ့နိုင်သော်လည်း အများအားဖြင့် ဝိဘတ်တခုတခု ထည့်ပြီး ရေးလေ့ရှိသည်။ "တိတေယံ" ကြိယာပုဒ်ကို ယခုခေတ်မွန်စာဖြင့် ရေးမည်ဆိုလျှင် "နကိုတံ" "လက်ဖြင့်" ဟု ရေးလေ့ရှိသည်။ "တိတေယံ ကုကျာက်" နှင့်အဓိပ္ပါယ်ချင်းတူ ပါဠိဘာသာအုတ်ခွက်များ၌ "ဟတ္တိန" တွေ့ရသည်။

စာကြောင်း ၂၁ - ၂၈

ဗုသစ်။(ကြိ)။ လွတ်သည်။ (ယခုခေတ်စကား) ရေစက်ချပွဲ။ မြစေတီကျောက်စာ၌ "ကာလဗုသစ်ကျောက်ဂေါဟ်ဝေါအံ" "ဤဂူဘုရားကို လွတ်သောအခါ" ဟု တွေ့ရသည်။

ကုန္တံ။(ကြိ၊ န) ပြုလုပ်သည်။ (ယခုခေတ်မွန်၊ ခွံ)

ဒုန်လူယ်။ (နဝိ)။ အရွယ်တူ၊ အလေးချိန်တူ။ ဒုန်လူယ်ဝေါဟာရသည် ယခုခေတ်မွန်၌ မတွေ့ရတော့ပါ။ ထိုကြောင့် ကျောက်ဆည်မွန်ကျောက်စာ၌ "မဗ္ဗယံဗြောင်ဗဒ္ဒသိမ်ဝေါအံ တိန်လူယ်ဇြအံကုဗ္ဗယံ မဏ္ဍောည်ကုကျောက်ဝေါအံ" "ဤဗဒ္ဒသိမ်ကို ငါတည်ဆောက်၏၊ ငါ၏ခန္ဓာကိုယ်နှင့်အရွယ်တူသောဆင်းတုတော်ကို ပြုလုပ်၏" ဝါကျကို တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် အဓိပ္ပါယ်ဖော်ထုတ်ခြင်း မတူညီကြပါ။ ဤဝေါဟာရ၏ ယခုဖော်ပြထားသည့် အဓိပ္ပါယ်သည် ဆရာကြီးနိုင်ဘရှင်၏ ဖော်ပြချက်ဖြစ်သည်။

ဗြယ်။ (နဝိ)။ ငါ။ (ဗြယ် - အယ် - အဲ)။

သိဇြင်။(န) အမှုကိစ္စ။ ဤဝေါဟာရသည် ယခုမြန်မာတို့က (စာရင်း) ဟု မွေးစားထားသည်။ (သိဇြင် - စရင်)။

ဂေါအံ။(ကြိ)။ ရရှိသည်၊ ရသည်။ (ဂေါအံ - ဂေါအံ / ဝှအံ - ဝှံ)။

ဒသံ။(ကြိ)။ ဖြစ်သည်။ (ဒသံ - ဒဟ် - ဒံ)။

ရောဝ်ဂေါးဟ်။(ဝိ) ဤသို့။ (ရောဝ်ဂေါးဟ် - ရံဂ်)

ပျိတ်။ (န)။ (ဒိုဟ်ပျိတ်- အနောက်ရပ်)၊ တေယံပျိတ် - မိုးချုပ်သည်။ ပါဠိစာ၌ "ပစ္စိမာယဒိသာယ"

တွေ့ရသည့်အတွက် အနောက်ဘက် ဟု ဤကျောက်စာ၌ အဓိပ္ပါယ်ရသည်။

ညးဟ်ပပ်သ္မုရ်။(န)။ ဆွမ်းတော်တင်သူ။ (ညးဟ် - သူ၊ ပပ် - တင်၊ သ္မုရ် - ဆွမ်းတော်)။ (သဗ္ဗောဇ (သံ) - သ္မုရ် - သံဘုတ် - သုံဘုတ် - သမုတ် - သ္မုတ်)

ညးရိဇ္ဈေး။(န)။ အကခြေသည်။ (ခေတ်မွန် ညးလှော်/သ္မာလှော်)

ဇ္ဈောဝ်။(န)။ နွား။ (ဇ္ဈောဝ် - ဝှံ)

လုဂ်ရ်။(နဝိ)။ (လုဂ်ရ် / လာင်ဂရ်- လုဂ်ရ် - လင်ဂရ် - လောဝ်)

တိ။(န)။ (တိအံ - တိ)

ဗ္ဗင်။ (နဝိ)။ (မြေ)တပါယ်။ စိုက်ပျိုးလယ်ယာ အကျယ်အဝန်းကို ဖော်ပြသောအတိုင်းအတာ။ (ယခုခေတ် ၁.၇၇ ဧက = ၀.၇၁၆ ဟတ်တာ) အတိုင်းအတာ။ အေဒီ ၁၇၉၁ ခုနှစ်တွင် ရေးထိုးသည့် ပယ်ပုံတော် ကျောက်စာအရ အနားတစ်

ဖက်လျှင် ၂၅တာ ရှိသော စတုရန်းကွက်ကို တစ်ပါယ်ဟုဆိုသည်။ (ဦးသိန်းလှိုင်၏ ခေတ်ဟောင်း မြန်မာ့သမိုင်း သုတေသန အဘိဓာန် ၊ စာမျက်နှာ ၁၀၁။)

ကြောအ်။ (န)။ စပါး။

၂၊ ၂။ ကျောဘက်မျက်နှာ သက္ကတစာ။

နာဂရီအက္ခရာဖြင့် သက္ကတဘာသာစာနေရာသည် အားလုံးစာ (၈) ကြောင်းရှိသည်။ သို့သော် စာတလုံးနှစ်လုံးသာ တွေ့ရသည်။ စာကြောင်း (၅) ၌ မ္လှ၊ ဟုတွေ့ရသည့် အက္ခရာသည် မွန်မြန်မာအက္ခရာဖြင့် မြဂါ (mri gâ) ဖြစ်ပြီး ၎င်းသည် ရှိ နှစ်နိုင်ပြီး ယခုခေတ်မွန်မြန်မာအက္ခရာဖြင့် ရာဇ (râja) ဖြစ်သည်။ စာကြောင်း (၆) ၌ သည် ရှိ မှ မွန်မြန်မာအက္ခရာဖြင့် ဇေပပါ (ja spa pâ) ဖြစ်သည်။ စာကြောင်း (၈) ၌ ။ ။ ဟု တွေ့ရသောသင်္ကေတသည် စာအဆုံးသင်္ကေတဖြစ်သည်။

၂၊ ၃၊ ၁။ ကျောက်မျက်နှာ ပါဠိစာ။

ပါဠိဘာသာ ရေးထိုးထားသော နေရာသည် ကျောက်၌ တခြားသောနေရာများထက် အကွာပိုမိုတွေ့ရသည်။ အကြောင်းကား ကျောက်၏အလယ်ပိုင်း၌ ရှိနေသည့်အတွက်ကြောင့် အရင်ကတည်းက ရာသီဥတုဒဏ် ခံရအနည်းဆုံးနေရာ ဖြစ်နိုင်ကြောင်း ကျွန်တော်ယူဆသည်။ ထိုကြောင့် အကွာပြန်သည့်အခါ တခြားနေရာများထက် ဤနေရာ၌ ပိုမိုလွယ်ကူသည်။ ယခုဖော်ပြထားသော အကွာပြန်သည် ဆရာကြီးနိုင်ဘရှင် အကွာပြန် ထားသည့်စာကို အဓိကအခြေခံပြီး အကွာပြန်ထားသည်။

၂၊ ၃၊ ၂။ ကျောက်စာခါတ်ပုံ

၂၊ ၃၊ ၅။ မြန်မာပြန်။

(၁-၂) ဥုံ၊ မဇ္ဇဒေဝမည်သော ထိုမင်းသည် ကောင်းမှုကုသိုလ်ကို ပြုလုပ်ခဲ့၏။ ထိုမင်းကြီးသည် တရားသောမင်း ကျော်ကြားသောမင်း ဖြစ်၏။ (၂-၃) ထိုမင်းကြီး၏ သားတော်သည် မဟဗ္ဗဗိ ပဋိန္ဒဒေဝ မည်၏။ ထိုမဟဗ္ဗဗိ ပဋိန္ဒဒေဝမင်းကြီးသည် ပညာရှိပြီး ဘုန်းတန်ခိုးကြီး၏။ ဘုရားသာသနာတော်၌လည်း သဒ္ဓါကြည်လင်သူဖြစ်၏။ (၃-၄) ထိုမဟဗ္ဗဗိ ပဋိန္ဒဒေဝမင်းကြီး၏ သားတော်သည် ဗဒြိဘရဏဒေဝမည်၏။ ထိုဗဒြိဘရဏဒေဝမင်းလည်း ဉာဏ်ပညာနှင့် ပြည့်စုံ၍ ဘုန်းတန်ခိုးကြီး သဒ္ဓါကြည်လင်သူ ဖြစ်၏။ (. . .) (၆) ထိုမင်းကြီးသည် ရွှေဆင်းတုတော် ငွေဆင်းတုတော်များ ပြုလုပ်လှူဒါန်းခဲ့၏။ (၁၀) ထိုတို့လှူဒါန်းခဲ့သည့် အကျိုးငှာ ဘုရား တရား အရိယသင်္ဃာတော်များ၏ တန်ခိုးအရှိန်ဖြင့် ဗဒြိဘရဏမင်းကြီးသည် ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်စေကြောင်း ဆုတောင်း၏။

မှတ်ချက်။ အဓိပ္ပါယ်မသိသော ပါဠိဝေါဟာရများ ရှိနေသေးသဖြင့် ပါဠိပညာရှိများ ဆက်လက်အားထုတ်ရန် လိုအပ်နေသေးကြောင်း။

၂၊ ၃၊ ၆။ ဝေါဟာရ နှင့် ဝါကျများ ရှင်းလင်းချက်။

မဇ္ဇဒေဝေါနာမ၊ မဇ္ဇမည်သော မင်းကြီး။ ။ တသော၊ ထိုမင်းသည်။ ငြိဝိကြာမ၊ မွန်မြတ်သောအလုပ်။ ဓာမော/မေမ္မော၊ တရားသော၊ ယသ၊ ကျော်ကြားသော။ တဿမညာသ္မပနတော၊ ထိုမင်း၏ သားတော်။ မဟဗ္ဗဗိ ပဋိန္ဒဒေဝေါနာမ၊ မဟဗ္ဗဗိ ပဋိန္ဒ မည်သော မင်းကြီး။ တဿပုတ္တော၊ ထိုမင်း၏ သားတော်။ မဇ္ဇပညော၊ ဉာဏ်ပညာရှိ၏။ ပုညသဝဿ၊ ဘုန်းတန်ခိုးရှိ၏။ ဝိန္ဒဿ၊ သဒ္ဓါတရားကြည်လင်၏။ သဝကောဗုဒ္ဓသာသနေ၊ ဘုရားသာသနာတော်၏ သာဝကဖြစ်၏။ ဗဒြိဘရဏဒေဝေါတိ၊ ဗဒြိဘရဏမည်သော မင်းကြီး။ ပုညဝါ၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီး၏။ ပညာဝတော၊ ဉာဏ်ပညာကြီး၏။ သာမာဒ္ဓေဗုဒ္ဓ၊ ရွှေဆင်းတုတော်။ ရူပါနိဇိနိရူပမာ၊ ငွေဖြင့်ပြုလုပ်ထားသော ဆင်းတုတော်။ ကတာ၊ ပြုလုပ်၏။ ကတော၊ ရည်စူး၍။ ဗုဒ္ဓဓမ္မဿ တေဇေန၊ ဘုရား၊ တရား၏ တန်ခိုးအရှိန်ဖြင့်လည်းကောင်း။ အရိယသံဃဿ တေဇော၊ အရိယသင်္ဃာတော်များ၏ တန်ခိုးအရှိန်ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဣစ္ဆိတံ ပတ္ထိတံ၊ အလိုရှိ တောင့်တအပ်သော။

၂၊ ၄။ ကျောက်မျက်နှာ ပျူစာ

ကျောက်စာ၏ ကျောက် အောက်ဆုံးအပိုင်းသည် ပျူဘာသာဖြင့် ရေးထိုးထားပြီး အားလုံး စာ (၇) ကြောင်း ရှိသည်။ ပျူစာနေရာ၌ စာအများဆုံး တွေ့ရသော်လည်း ကျောက်ပျက်စီးမှုကြောင့် အက္ခရာများ ရှင်းလင်းစွာ တွေ့မြင်နိုင်သည့် နေရာက အလွယ်နည်းလှသည်။ မွန်စာမျက်နှာ၌လည်း ၎င်းနည်းတူ အက္ခရာမကြည်လင်မှုများ ရှိသော်လည်း မွန်ရေးဟောင်းစာများကို ခေတ်အဆက်ဆက် လေ့လာခဲ့သည့် မွန်လူမျိုးတစ်ယောက်အနေနဲ့ အဓိပ္ပါယ်ဖော်ထုတ်ရာတွင် အခက်အခဲ ကြီးကြီးမားမား မရှိခဲ့ပေ။ ပျောက်ကွယ်သွားပြီးသော ဘာသာစကားတစ်ခု၏ မကြည်လင်သော ကျောက်စာတချပ်ကို အဓိပ္ပါယ်ဖော်ထုတ်နိုင်ရန် မလွယ်ကူလှပါ။ ပျူနှင့် မျိုးနွယ်တူ တိဘက်တိုဘားမားအုပ်စုဝင်များ၏ စကားလုံးများကို ကြည့်ပြီး ဖြစ်နိုင်ဖွယ်ရှိသော အဓိပ္ပါယ်ကို ကျွန်တော်

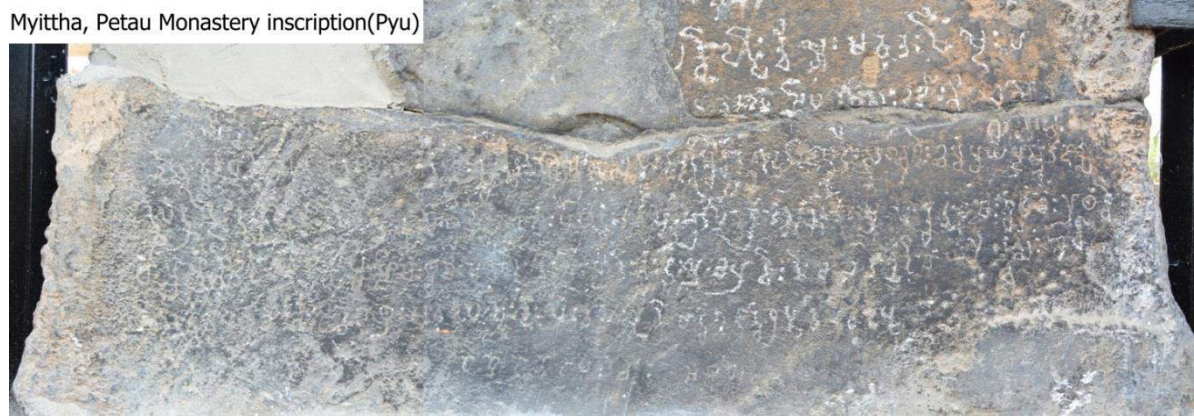

ဖော်ထုတ်ခဲ့ရသည်။ အထူးသဖြင့် ရှေးဟောင်း တိဘက်တိုဘားမင် (Proto-Tibeto-Burman) ဝေါဟာရများကို အခြေခံပြီး အဓိပ္ပါယ်များ ဖော်ထုတ်ခဲ့ရသည်။ နောက်ပြီး ၎င်းကျောက်စာ၏ အရှေ့ဘက်ခြမ်း၌ တွေ့ရသည့် မွန်ဝေါဟာရများနှင့် အဓိပ္ပါယ်တူများကို ရှေးဟောင်းတိဘက်တိုဘားမင်ဝေါဟာရများ လိုက်ရှာပြီး ဖော်ထုတ်ခဲ့သည်။ ထိုကြောင့် ကြံပျူစာအဓိပ္ပါယ် ဖော်ထုတ်ရေးသည် အင်္ဂလိပ်မူခင်းဇာတ်လမ်း Waking the Dead (TV series) သေသူကို နိုးခြင်း သို့မဟုတ် မူခင်းဟောင်းများကို ပြန်လည်ဖော်ထုတ်ခြင်း တီဗွီဇာတ်လမ်းမှ ရဲမှူး Peter Boyd ဦးဆောင်ပြီး ရဲအုပ်စုတဖွဲ့၏ မူခင်းဟောင်းကို ဖော်ထုတ်နိုင်ရေးအတွက် နည်းမျိုးစုံ ရှုထောင့်မျိုးစုံဖြင့် ကြိုးစားပြီး ဖော်ထုတ်ရသည့်နည်းနှင့် တူသည်ဟု ကျွန်တော် ခံစားမိသည်။

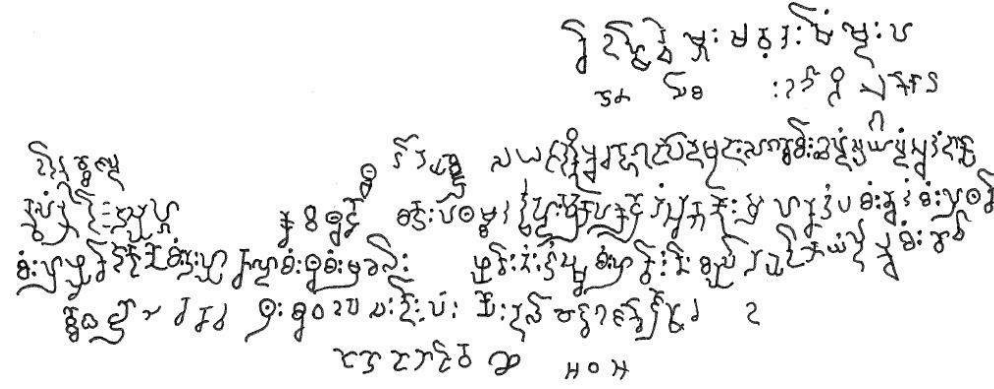
အက္ခရာပျက်များသည့် ကြံမြစ်သားပျူစာသည် အက္ခရာဖလှယ်သည့်အခါ မလွယ်ကူလှပေ။ အက္ခရာတချို့ကို ဆုံးဖြတ်ချက်ချရန် မလွယ်ကူလှပါ။ ဥပမာ “၉” သည် “ဒေ” လည်း ဖြစ်နိုင်သလို “ဠ” လည်း ဖြစ်နိုင်သည်။ ထိုကြောင့် တခြားသော ပညာရှင်များ ဖလှယ်ထားသော အက္ခရာဖလှယ်များကို ကျွန်တော့်အတွက် အများကြီး အထောက်အကူဖြစ်ခဲ့သည်။ အထူးသဖြင့် ရှေးဟောင်းသုတေသန နှင့် ပြတိုက်ဦးစီးဌာနမှ အငြိမ်းစား ဒုတိယ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးစိန်ဝင်း နှင့် ပဲခူးတက္ကသိုလ် မြန်မာစာဌာနမှ ကထိက ဒေါက်တာမောင်မောင်ဆွေတို့၏ အက္ခရာဖလှယ်မူသည် ကျွန်တော့်အတွက် အများကြီး အထောက်အကူဖြစ်ခဲ့သည်။

၂၊ ၄၊ ၁။ ကျောက်စာခါတ်ပုံ

Myittha, Petau Monastery inscription(Pyu)

၂၊ ၄၊ ၂။ ကျောက်၌ တွေ့ရသည့် အက္ခရာများပုံ

၂၊ ၄၊ ၃။ အက္ခရာပြန်။

- (၁) ----- (ရိဥဟိန္ဒြေမ္မေ ဝံး)ဝေါ(တး)မိဇ္ဇမ္မေသ - -
- (၂) -----
- (၃) - - ဥဒိန္န၊ ဝေါ (ဇမ္မ) ----- (တြး ဝိ ရ ယ ဝေါဗြ - သ - ဝေါဗြမဒေါးသးဂ ဝေါဗြိး ဆယ့်သုယုပ္ပသုဒံ ဣသော
- (၄) နှပ် ဖြူ(ဒိန္နိန္ဒြဟု) ----- (ဟူးမြိန်ပိကြဠေးတံ လုနကေား) မြဟနုတံ ဗ ဝံး(နိ)တံ ဝံးဟြထကို
- (၅) ဝံးဟြဗြူကို တောကုသောဝံးနွး ဟြကုရာ ဟွေးဝံးထူဝံးမြ ခလိး - - ဖြူကို န - သွါဝံးဟြ(နိးတး ဝ ပယေဒိ သော) ယံပ္ပအ ဝံးဝေါစိ -
- (၆) - ဝေါဗြောဘ[ရဏ] ----- ထြးစူဓ (တပသးနိးပံးထွေးဠလိဝေါဂုဇ ဝေါဗြော- ရ)- -----
- (၇) ----- ဝံဆေ - - ။ ဝ ။

၂၊ ၄၊ ၄) မြန်မာပြန်

- (၁) ----- မင်းကြီး -----
- (၂) မမ္မမင်း - - - - ဗဒြိဘရဏမင်း - - - ။ ကြံစေတီတော်ကို ရေစက်ချသည့်အခါကာလသည် သက္ကရာဇ် လေးရာလေးဆယ့်တစ်၊ လကိုး(ပြာသိုလ)ပြည့်၊
- (၄) နေ့သုံး (အင်္ဂါနေ့) ဖြစ်သည်။ (????) ရွှေဆင်းတုတော်နှစ်ဆူ၊
- (၅) ငွေဆင်းတုတော်နှစ်ဆူ၊ နွား အရှဉ်းတဆယ်၊ ယာမြေ တရာ၊ စပါးတင်းတစ်ထောင်၊ လှည်း(ဆယ်)စီး၊ ဘုရားဆွမ်းတော်တင်သူ နှင့် ကခြေသည်ဆယ်ယောက်၊ ကြံအလှူလေးမျိုးကို မင်းကြီးပြုလုပ်၏။
- (၆ - ၇) ဗဒြိဘရဏမင်းသည် ဘုရားရုပ်ပွားကို ပြုလုပ်၏။ ထိုတို့ ကုသိုလ်တော်၏ အကျိုးငှာ ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်စေသတည်းဟု ဗဒြိဘရဏမင်းက ဆုတောင်း၏။

၂၊ ၄၊ ၅) ဝေါဟာရ နှင့် ဝါကျရှင်းလင်းချက်

စာကြောင်း (၁ - ၂) ----- (ရိဥဟိန္ဒြေမ္မေ ဝံး)ဝေါ(တး)မိဇ္ဇမ္မေသ - -

"ဝံးဝ" မင်းမြတ် ဟု အဓိပ္ပါယ်ရသည်။ ပျူ၌ "မင်း" ဟု အဓိပ္ပါယ်ရှိသော ဝေါဟာရများမှာ "တွး၊ တွးဝံး၊ ဝံ၊ ဝ၊ ဥဝေါး၊ ဥဝံ၊ ဩး၊ တုံး၊ တြးဝံး။" အားလုံး ကိုးလုံးရှိသည်။ နောက်ပြီး "မိဇ္ဇမ္မေသ" သည် "မြစ်သားမြို့သား" သို့မဟုတ် "မြစ်သားမြို့" ဟု အဓိပ္ပါယ် ဖြစ်နိုင်သည်။ မြစေတီကျောက်စာ၌ "တိပြီးရိမဓနဗူ" ပြည်ရိမဓနဗူ၌" ဟု တွေ့ရသည်။ ဒါကြောင့် "ပြည်" ဟုအဓိပ္ပါယ်ရှိသော "ပြီး"သည် မင်းနေပြည်တော်ဖြစ်ပြီး သာမန်လူနေမြို့ရွာများအတွက်က "မိ" ဖြစ်နိုင်သည်ဟု ယူဆသည်။ ပျူဝါကျတည်ဆောက်ပုံများကိုကြည့်ပြီး "ဝံးဝ" နှင့် "မိဇ္ဇမ္မေသ" ကြားမှာ ရှိသည့် "တး" ၏ အဓိပ္ပါယ်က "အား" ဖြစ်နိုင်သည်ဟု ယူဆသည်။

စာကြောင်း ၃။ - - ဥဒိန္န၊ ဝေါ (ဇမ္မ) ----- (တြး ဝိ ရ ယ ဝေါဗြ - သ - ဝေါဗြမဒေါးသးဂ ဝေါဗြိး ဆယ့်သုယုပ္ပသုဒံ ဣသော

“ဝွေ” သည် “ဝံး” နှင့် “ဝေါ” နှစ်ခုထပ်ထားသော စာလုံးဖြစ်သည်။ “ဝံးဝေါ” သည်လည်း “မင်း” ဟု အဓိပ္ပါယ်ရသည်။ “ဝွေမမ္မ” သည် ပါဠိမှ တွေ့ရသည့် “မဇ္ဇဒေဝမင်း” နှင့် အဓိပ္ပါယ်တူ ဖြစ်နိုင်သည်။ “ဝေါဗြူ” ဟု ယူဆသည့် နေရာသည် “ဝေါဗြောဘရဏဒေဝ” ဖြစ်နိုင်သည်။ “ပေါဠမဒေါးသးဂစ္ဆေမိ” “စေတီကိုလွှတ်သောကာလ” “ပေါ - ထို” “ဠ - ကာလ”၊ မဒေါးသး - လွှတ်သောအခါ၊ ရေစက်ချသောအခါ၊ “ဣတ္ထ - စေတီ” “မိ - သည်”။

“ဆယ့်သုယုတ္တသုဒ္ဓံ” “နှစ်လေးရာလေးဆယ့်တစ်”။ မြစေတီကျောက်စာ၌လည်းကောင်း။ သရေခေတ္တရာမှ အရိုးအိုးကျောက်စာ၌လည်းကောင်း “ခုနှစ်” ဟု အဓိပ္ပါယ်ရှိသော ပျူ ဝေါဟာရသည် “သွိုး” ဟု တွေ့ရသည်။ ထိုကြောင့် “သွိုး” နှင့် “ဆ” ဤနေရာ၌ ရှင်းလင်းရန် လိုအပ်သည်။ တိဗက်စကား၌ “နီး” သည် “ပြီးသော” ဟု အဓိပ္ပါယ်ဆောင်ပြီး “အသက်” သို့မဟုတ် “နှစ်” သည် “သ” တစ်လုံးသာ ခေါ်သည်။ ထို့ကြောင့် “သွိုး” သည် “ပြီးခဲ့သည့်နှစ်” သို့မဟုတ် “နှစ်ပြီးသော” ဟု အဓိပ္ပါယ်ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် “သွိုး” နှင့် “သ” သည် အဓိပ္ပါယ်တူတူသာ ဖြစ်သည်။ “သ” နှင့် “ဆ” သည် အသံချင်းနီးစပ်မှုရှိသည့်အတွက်ကြောင့် ဤနေရာ၌ တွေ့ရသည့် “ဆ” သည် “သက္ကရာဇ်” သို့မဟုတ် “ခုနှစ်” ဟု အဓိပ္ပါယ်ရသည်။

“ယွ - လေ” “သု - ဆယ့်” “ယ - ရာ” “ဒံ - တစ်”။ “ယွသုယုတ္တသုဒ္ဓံ” ကို တိုက်ရိုက်ဘာသာပြန်သည့်အခါ “လေးဆယ့် ရာလေး ဆယ့်တစ်” ဟု အဓိပ္ပါယ်ရသည်။ သို့သော် မွန်စာမျက်နှာ၌ “(ပ)န်ကွံပန်စသ်မောယ်” “လေးရာလေးဆယ့်တစ်” ဟု တွေ့ရသည့်အတွက်ကြောင့် ဤနေရာ၌လည်း ထိုအဓိပ္ပါယ်သာ ဖြစ်ရမည်။

“ဠာသော”။ ဠာ - လ။ သော - ဆယ်။ “ဠာသော” ဆယ်လမြောက်လ/ပြာသိုလ?။ ဠာ ဝေါဟာရ နှင့်ပတ်သက်ပြီး သရေခေတ္တရာမှ အရိုးအိုးကျောက်စာများ၌လည်း တွေ့ရသည်။ သို့သော် အရိုးအိုးကျောက်စာ၌ ရှေ့ဆရာတွေက “ဠ” ကို “ဒ” ဖြင့် အက္ခရာပြန်ထားပြီး “ဠေ” ကို “ဒေ” ဟု အက္ခရာပြန်ထားသည်။ အရိုးအိုးကျောက်စာ၌ တချို့နေရာတွင် “ဠေ” ဟု တွေ့ရပြီး တချို့နေရာတွင် “ဠာ” ဟု တွေ့ရသည်။ “ဠာ” ဝေါဟာရသည် (PTB) က *s/g-la သလ/ဂလ သို့မဟုတ် “*la³ လာ” ဟု တွေ့ရသည်။ ကရင်တို့က “လ” ကို “လာ” ဟု အခုအချိန်အထိ ခေါ်နေဆဲဖြစ်သည်။ လကို ရှေ့ခေတ်မြန်မာစကားလည်း “လာ” ဟု ခေါ်သည်။ ဥပမာ “တနင်္လာ” “တနင်” က မွန်ဝေါဟာရ “တငယ်/တူယ်” ကလာပြီး “လာ” က PTB ကနေလာသည်။ ထို့ကြောင့် “တနင်္လာ” က “လနေ” ဟု အဓိပ္ပါယ်ရသည်။ တနင်္လာ ကို မွန်တို့က “တငယ်စန်” “တငယ်” က “နေ” “စန်” က သက္ကတ/ပါဠိ “စန္ဒ” ကလာပြီး “လ” ဟု အဓိပ္ပါယ်ရသည်။ “တနင်္ဂနွေနေ့” လည်း ထိုနည်းတူသာ ဖြစ်သည်။ “တနင်္ဂ/တနင်” က မွန် “တူယ်” ကနေလာပြီး “နွေ” က “နေ” ဟု အဓိပ္ပါယ်ရသည်။ “တနင်္ဂနွေနေ့” “နေနေ့” ဟု အဓိပ္ပါယ်ရ။ မွန်တို့က “တငယ်အဒိုက်” “အဒိုက်” က “အာဒိန္ဒ” သက္ကတ/ပါဠိ ကလာပြီး အဓိပ္ပါယ်က “နေ” ဖြစ်သည်။ မြန်မာစကား “နွေရာသီ” သည် “နေရာသီ” ဟု အဓိပ္ပါယ်ရသည်။

“ဠာသော” လဆယ် “ပြာသိုလ” ဟု ကျွန်တော်ယူဆသည်။ ယခုခေတ်မြန်မာ (၁၂) လ နာမည်နှင့်ပတ်သက်ပြီး အမြင်အမျိုးမျိုး ပြောကြတော့လည်း တချို့လတွေက ဂဏန်းအတိုင်းသာ ခေါ်သည်ဟု ကျွန်တော်ယူဆသည်။ ဥပမာ တန်ခူးလ ကို ကရင်တွေက “လာတာ” ဟု ခေါ်သည်။ “တန်” နှင့် “တာ” တို့သည် “တစ်” ဟု အဓိပ္ပါယ်ရှိသော *te³¹ (PTB) နှင့် “တံ” ပျူကနေလာသည်ဟု ယူဆသည်။

(၄) နွံပံ (ဒီးဒီးနွံညဟ့) - - - - - (ဟ့းမြဲနပိကြဲငြေးတံ လုနကော့း) မြဟနုတံ ဗ ဝံး(နွံ)တံ

ဝံးဟြထကွဲစာကြောင်း (၃) အဆုံး၌ "လ" ကို တွေ့ရပြီးဖြစ်သည့်အတွက်ကြောင့် လရဲအနောက် "နေ"လာမည်မှာ သေချာသည်။ "နွံပံ" က လအကြောင်းကို ဆက်ပြောသောဝေါဟာရ ဖြစ်နိုင်သည်။ လပြည့် ဖြစ်နိုင်သည်။ "မြဲ" က နေ့ဖြစ်နိုင်ပြီး "ဒီး" က "သုံး" "မြဲဒီး" "အင်္ဂါနေ့" ဖြစ်နိုင်သည်ဟု ကျွန်တော်ယူဆသည်။

"တံ" ကို "တစ်" ဟု အဓိပ္ပါယ်ရသည့်အတွက်ကြောင့် "မြဟနု" "ဝံးနွံ" တို့ကအဓိပ္ပါယ် မသိနိုင်သော်လည်း အလှူပစ္စည်းတစ်ခုခု ဖြစ်နိုင်ကြောင်း ပြောနိုင်သည်။ "ဝံးဟြထကွဲ" က မွန်စာမျက်နှာ၌ တွေ့ရသည့် "ကျောက်ထရ်စါရ် - ရွှေဘုရားနှစ်ဆူ" ဟု အဓိပ္ပါယ်ရသည်။ မြစေတီကျောက်စာ၌လည်း "ဝံးဟြထ" ဟုတွေ့ရသည်။ "ကွဲ" သည် သရေခေတ္တရာ အရိုးအိုးကျောက်စာ၌ ဗလက်တင် (Charles Otto Bladden) က ခုနှစ် ဟု အဓိပ္ပါယ်ဖော်ပြထားသည်။ ဦးမြပျူဖတ်စာ၌လည်း "ခုနှစ်"ဟုသာ ဖော်ပြထားသည်။ သို့သော် မွန်စာမျက်နှာ၌ "ကျောက်ထရ်စါရ်" "ရွှေဘုရားနှစ်ပါး" ဟု သေချာစွာ ဖော်ပြထားသည့်အတွက်ကြောင့် "ကွဲ" သည် "၇/ခုနှစ်" မဟုတ် "၂/နှစ်" ဖြစ်နေသည်ကို သိရသည်။

(၅) ဝံးဟြထကွဲ တောကူသောဝံးနွံး ယွကူရာ ယွေးဝံးထူဝံးမြ ခလိး - - ယွကွဲ န - သွါဝံးဟြ(နွံးတး ဝ ပယေဒိ သော) ယံပံအ ဝံးဝေါစိ -

"ဝံးဟြထကွဲ" "ငွေဘုရားနှစ်ဆူ"။ "ငွေ"ကို PTB ၌ *plu ဟု ဆိုသည်။ "အဖြူရောင်"ဟု အဓိပ္ပါယ်ရသည်။ ထိုနည်းတူစွာ "ရွှေ" ဆိုသည့် မြန်မာစကားသည် မူရင်း PTB က *s-rwəy ကနေလာသည်။ "အဝါရောင်"ဟု အဓိပ္ပါယ်ရသည်။ ငွေက အဖြူ ဟုအဓိပ္ပါယ်ရှိသော *plu၊ ရွှေကို အဝါရောင်ဟု အဓိပ္ပါယ်ရှိသော *s-rwəy ကနေ မူရင်းဆင်းသက်လာသည်ကို တွေ့ရသည်။

"တောကူသောဝံးနွံး" "အရှဉ်းတဆယ်နွား"။ နွားဟု အဓိပ္ပါယ်ရှိသော PTB ဝေါဟာရများမှာ "နွံ" *nwa နှင့် "ငွ" *ŋwa ဖြစ်သည်။ မွန်စာမျက်နှာ "ဇ္ဇောဝ်စသ်လုဂုရ်"ကိုကြည့်ပြီး "တောကူ" သည် "အရှဉ်း" ဟု အဓိပ္ပါယ်ဖြစ်နိုင်သည်။ "သော" နှင့် "သု" ထူးခြားချက်က "သော"က ဆယ်။ "သု"က ဆယ့် ဖြစ်သည်။

"ယွကူရာ" "စပါးစိုက်ပျိုးမြေတရာပယ်"။ "ရာ" က "တရာ"။ စပါးစိုက်ပျိုးမြေ/လယ်မြေကို PTB က *hya ဟု ခေါ်သည်။ ယခုခေတ်မြန်မာစကား "ယာ" နှင့်အတူတူဖြစ်သည်။

"ယွေးဝံးထူဝံးမြ" "စပါးတင်းတစ်ထောင်"။ "ယွေး" သို့မဟုတ် "ထွေး" သည် "တင်း" ဖြစ်နိုင်သည်။ အရိုးအိုးကျောက်စာ၌ အိုးကို "ထွေး" ဟု တွေ့ရသည်။ "ထွေး" သည် မွန်ဝေါဟာရ "ထွဟ်" ကနေလာသည်။ "ထူ" က မြစေတီကျောက်စာ၌ တွေ့ရသလို PTB မှာလည်း *s-ton ဟု တွေ့ရသည်။ အဓိပ္ပါယ်က "တစ်ထောင်" ဖြစ်သည်။ စပါးဟု အဓိပ္ပါယ်ရှိသော PTB ဝေါဟာရသည် *ma သို့မဟုတ် *mey ဟု တွေ့ရသည်။ ထိုကြောင့် "မြ"သည် စပါးဖြစ်နိုင်သည်။

"ခလိး" "လှည်း" လယ်မြေနှင့် လယ်မြေလုပ်ကိရိယာများကို လှူဒါန်းထားသည့်အတွက်ကြောင့် "ခလိး" သည် "လှည်း"ဖြစ်နိုင်မည်ဟု ယူဆသည်။

“ဣက္ခိ” “ငွေ နှစ်ခု”။ “နန္ဒဟံသ္မုတံးတြ န္ဋိးတးစပိလောယေဒိသော” “စံးတြ” က “ဘုရား”၊ “သ္မု” က မွန်ဝေါဟာရ “သ္မုတံ” “ဆွမ်းတော်” ဟုအဓိပ္ပါယ်ရသည်။ “စ” သည် “နှင့်” ဟု အဓိပ္ပါယ်ရနိုင်သည်။ “သော” ဆယ်။ မွန်စာမျက်နှာ၌ “ညးဟံပဝံသ္မုတံ ညးဟံရိန္နေးဟံစသ်” “ဆွမ်းတော်တင်သူ ကခြေသည်ဆယ်ယောက်” ဟု တွေ့ရသည့် ကြံနေရာသည် ထိုအဓိပ္ပါယ်သာ ဖြစ်နိုင်သည်။

“ယံပုအ စံးဝေါစိ” “ကြံကောင်းမှုလေးခုအား မင်းပြုလုပ်သည်”။ “ယံ” က “ကြံ”၊ “ပု” က “လေး”၊ “စံးဝေါ” က “မင်း”၊ “စိ” က “ပြုလုပ်သည်”။ ထို့ကြောင့် ကြံနေရာသည် မွန်စာ၌ “-ပေက္ခာပန်ဝေါအံ” နှင့် အဓိပ္ပါယ်ချင်းတူ ဖြစ်နိုင်သည်။

(၆) - ဝေါဗဇြောဘ[ရဏ] - - - - - ထြးစူစ (တပသးန္ဋိးပံးထွေးဠလိဝေါငုဂဇ္ဈေါဇြော- ရ)- - - - -

“ဝေါ” သည် စာကြောင်း (၃) မှာလည်း တွေ့ရသည်။ အဓိပ္ပါယ်က “မင်း” ဖြစ်သည်။ “ဝေါ”အနောက်မှာ အက္ခရာ သိပ်မတွေ့ရပါ နည်းနည်းတွေ့ရသည့်အက္ခရာများကို ကြည့်ပြီး တခြားနေရာ၌ တွေ့ရသည့် ဘုရင်ဘွဲ့အမည် “ဗဇြောဘရဏဒေဝ” ဖြစ်နိုင်သည်ဟု ယူဆသည်။ နောက်ပြီး “ထြးစူစ” က မြတ်စွာဘုရား၊ ထို့ကြောင့် ကြံနေရာတွင် မွန်စာ၌ “ဇယံကုန္တံ ရုပ်ကျောက်ဒုန်လူ[ယံ ဇိက္ခိဇယံ]” နှင့် အဓိပ္ပါယ်ချင်းတူ ဖြစ်နိုင်ပြီး ကြံနေရာတွင် “မင်းဗဇြောဘရဏဒေဝသည် မိမိ၏ ခန္ဓာကိုယ်အရွယ်ပမာဏရှိ ဘုရားရုပ်တုတော်တစ်ဆူကို ပြုလုပ်၏” ဟု အဓိပ္ပါယ်ရနိုင်သည်။

(၇) - - - - - ဝံဆေ - - || ဝ ||

“ဝံ” က “မင်း” ဟုအဓိပ္ပါယ်ရပြီး “ဆေ” “ဆုတောင်းသည်၊ ဆိုသည်” ဟု အဓိပ္ပါယ်ရသည်။ ထို့ကြောင့် အောက်ဆုံးစာ နှစ်ကြောင်း၏ အဓိပ္ပါယ်က “သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ရှင် ဘုရားသခင်ဖြစ်စေသော်ဟု ဗဇြောဘရဏဒေဝမင်းက ဆုတောင်းသည်” ဟု အဓိပ္ပါယ်ဖြစ်နိုင်သည်။

၃။ ကျောက်စာရေးထိုးခုနှစ်

ကျောက်စာ၌ မွန်ဘာသာ နှင့် ပျူဘာသာတွင် “လေးရာလေးဆယ့်တစ်” စာလုံးဖြင့် ရေးထားသော ဂဏန်းများ တွေ့ရသည်။ မွန်ဘာသာ၌ ထိုဂဏန်းအနောက်မှာ “အသိနသဗ္ဗစ္စရံ” တွေ့ရသည်။ ပုဂံခေတ်က မွန်ကျောက်စာများ အထူးသဖြင့် ပြည်မြို့ ရွှေဆံတော်ကျောက်စာသည် သက္ကရာဇ်ရေးပြီးလျှင် သံဝစ္စရံနှစ်အမည်များကို ဆက်ရေးလေ့ရှိသည်။ ထိုနည်းတူစွာ ပုဂံခေတ်က မြန်မာကျောက်စာများ၌လည်း သံဝစ္စရံနှစ်အမည်သည် သက္ကရာဇ်ရဲ့အနောက်မှာ အားလုံးလိုလိုတွေ့ရသည်။

သံဝစ္စရံနှစ်နာမည်များသည် သက္ကတမှလာသော လအမည်များအတိုင်း (၁၂) နှစ် တကြိမ် လည်ပတ်နေသော ခုနှစ်နာမည်များ ဖြစ်ကြသည်။ တခြားသောကျောက်စာများမှ တွေ့ရသည့် သက္ကရာဇ်နှင့် သံဝစ္စရံနှစ်များကို နှိုင်းယှဉ်ကြည့်သည့်အခါ အသိနသံဝစ္စရံက ကောဇာသက္ကရာဇ် ၄၄၁ ခုနှစ် ကျနေသည်ကို တွေ့ရသည်။ (ဇယား ၁ ကြည့်ပါ)။

ပျူစာ၌လည်း လေးရာလေးဆယ့်တစ် အနောက်မှာ လဟုအဓိပ္ပါယ်ရှိသော “ဠာ” တွေ့ရသည်။ ဆယ်လမြောက်လ (ပြာသိုလ) နှင့် သုံးနေ့မြောက်နေ့ (အင်္ဂါ) ဟု တွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် ကျောက်စာ ရေးထိုးသည့်သက္ကရာဇ်သည် ၄၄၁ ခုနှစ် ဖြစ်ကြောင်းကို အခိုင်အမာပြောနိုင်သည်။

ဇယား ၁။ သံဝစ္ဆာန်နှစ်အမည် နှင့် ကောဇာသက္ကရာဇ်များ

သမ္မုတ္တရ်	ကောဇာ သက္ကရာဇ်								
စိတြသမ္မုတ္တရ်	၄၃၅	၄၄၇	၄၅၉	၄၇၁	၄၈၃	၄၉၅	၅၀၇	၅၁၉	၅၃၁
ဗေသာခသမ္မုတ္တရ်	၄၃၆	၄၄၈	၄၆၀	၄၇၂	၄၈၄	၄၉၆	၅၀၈	၅၂၀	၅၃၂
ဇေဋ္ဌသမ္မုတ္တရ်	၄၃၇	၄၄၉	၄၆၁	၄၇၃	၄၈၅	၄၉၇	၅၀၉	၅၂၁	၅၃၃
မြဗ္ဗာသာဠသမ္မုတ္တရ်	၄၃၈	၄၅၀	၄၆၂	၄၇၄	၄၈၆	၄၉၈	၅၁၀	၅၂၂	၅၃၄
သရဝဏ်သမ္မုတ္တရ်	၄၃၉	၄၅၁	၄၆၃	၄၇၅	၄၈၇	၄၉၉	၅၁၁	၅၂၃	၅၃၅
ဘဿမ္မုတ္တရ်	၄၄၀	၄၅၂	၄၆၄	၄၇၆	၄၈၈	၅၀၀	၅၁၂	၅၂၄	၅၃၆
အသိနသမ္မုတ္တရ်	၄၄၁	၄၅၃	၄၆၅	၄၇၇	၄၈၉	၅၀၁	၅၁၃	၅၂၅	၅၃၇
ကြတိကာသမ္မုတ္တရ်	၄၄၂	၄၅၄	၄၆၆	၄၇၈	၄၉၀	၅၀၂	၅၁၄	၅၂၆	၅၃၈
မြိဂသိရ်သမ္မုတ္တရ်	၄၄၃	၄၅၅	၄၆၇	၄၇၉	၄၉၁	၅၀၃	၅၁၅	၅၂၇	၅၃၉
ဗုဿရ်သမ္မုတ္တရ်	၄၄၄	၄၅၆	၄၆၈	၄၈၀	၄၉၂	၅၀၄	၅၁၆	၅၂၈	၅၄၀
မာယသမ္မုတ္တရ်	၄၄၅	၄၅၇	၄၆၉	၄၈၁	၄၉၃	၅၀၅	၅၁၇	၅၂၉	၅၄၁
ဖလဂုဏ်သမ္မုတ္တရ်	၄၄၆	၄၅၈	၄၇၀	၄၈၂	၄၉၄	၅၀၆	၅၁၈	၅၃၀	၅၄၂

ပြည်မြို့၊ ရွှေဆံတော်ကျောက်စာ (က)။ ညယ်ကာလံ သက(ရာစွာမ်) ၄၅၅ မြိဂသိရ်သမ္မုတ္တရ်။ သထုံကျိုက်တဲကျောက်စာ ၄၉။ ညယ်ကာလံ သကရာဇ ၄၆၀ ဂေါးဟ်။ ဟန်ဗေသာခသမ္မုတ္တရ်။ တိုင်ချွတ်ဘုရားကျောက်စာ။ ပုဂံမြို့အရှေ့ပြင်ရပ် ၁၁။ သကရစ် ၅၀၁ ခု အာသိနှစ်။ မွေရံကြီးကျောက်စာ။ ပုဂံမြို့အရှေ့တောင်ယွန်းအရပ်။ သွရဇံ။ ၅၂၇။ မြိဂသိရ်သံဝစ္ဆာန်နှစ်။

၃။ ၁။ ပျူဂဏန်းစနစ်

တိဗက်တိုဘားမားဂဏန်းစနစ်သည် ပျောက်ကွယ်လုလု ဖြစ်နေသည်။ တိဗက်တိုဘားမားဘာသာစကား၌ ဂဏန်းစနစ်အမျိုးမျိုးရှိသည်။ ဥပမာအနေနှင့် ပြရမည်ဆိုလျှင် ဘူတန်နိုင်ငံ နိုင်ငံတော်ဘာသာစကားဖြစ်သည့် Dzongkha ရဲ့ ဂဏန်းစနစ်ဆိုလျှင် နှစ်မျိုးရှိသည်။ Decimal ဂဏန်းစနစ်နှင့် Vigesimal ဂဏန်းစနစ် နှစ်မျိုးရှိသည်။ Decimal ဂဏန်းစနစ်က ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံရှိ မွန်မြန်မာဂဏန်းစနစ်နှင့်တူသည်။ Vigesimal စနစ်က ၂၀ပုံစနစ်ဖြစ်သည်။ ဥပမာ ၂၀ ကို တစ်ပုံ (one score) ဟု ခေါ်တယ်။ သူတို့အခေါ်အရ khe ci (khe က ပုံ၊ ci တစ် - ပုံ ၁)။ ဆိုတော့ ၃၀ ကို khe pjhe-da ni: ပုံ ခွဲ နှင့် နှစ် (နှစ်ပုံမှာ တစ်ပုံက တဝက်)၊ ၄၀ ကို khe ni (ပုံ ၂)၊ ၄၀၀ က nicu ci: (nicu က နှစ်ဆယ်၊ ci: က တစ်) အဓိပ္ပါယ်က နှစ်ဆယ်ပုံ။ ဤကယ်သို့ ထူးဆန်းစွာ တွေ့ရသည်။

မြစ်သားကျောက်စာ၌ “ပွဲသုယုပွဲသုဒံ” (ပွဲ - လေး၊ သု - ဆယ်၊ ယ - ရာ၊ ပွဲ - လေး၊ သု - ဆယ်၊ ဒံ - တစ်)/လေးဆယ်ရာလေးဆယ်တစ် = လေးရာလေးဆယ်တစ် = ၄၄၁။ မြစေတီကျောက်စာ၌ “တးစတုထုသုက္ခိဓဟံ” (တး - တစ်၊ စ - နှင့်၊ တု - ခြောက်၊ ထု - ထောင်၊ သုက္ခိ - နှစ်ဆယ်၊ စ - နှင့်၊ ဟံ - ရှစ်) တစ်နှင့်ခြောက်ထောင် နှစ်ဆယ်နှင့်ရှစ် = တစ်ထောင်ခြောက်ရာနှစ်ဆယ်ရှစ် = ၁၆၂၈။ ယခုမြစ်သားကျောက်စာ၌ တွေ့ရသည့် ဂဏန်း နှင့် မြစေတီကျောက်စာ၌ တွေ့ရသည့် ဂဏန်းများကြောင့် ပျူလူမျိုးတို့သည် ယခုခေတ် မွန်မြန်မာဂဏန်းစနစ်ကို သုံးပြုသည့်လူမျိုး မဟုတ်ကြောင်းကို ကျွန်တော်တို့ ခန့်မှန်းလိုရသည်။

မြစေတီကျောက်စာ၌ နှော် သုက္ခိ ကို အက္ခရာတစ်လုံးပုံစံဖြင့် ဆက်ပြီးရေးထားသည်။ အဓိပ္ပါယ်က သုက္ခိ (သု - ဆယ်၊ က္ခိ - နှစ်) နှစ်ဆယ်။ မွန်မြန်မာဂဏန်းပုံစံနှင့် ပြောင်းပြန်ဖြစ်နေသည်။ အဓိပ္ပါယ်က တဆယ် နှစ် ခါ ဖြစ်သည်။ ထိုနည်းတူစွာ မြစ်သား၌ တွေ့ရသည့် ပျူဂဏန်း “ပွဲသုယုပွဲသုဒံ” သည် “ပွဲသု” လေးဆယ်၊ “ယုပွဲ” က တရာ လေး ခါ အဓိပ္ပါယ်က လေးရာ။ “သုဒံ” က “ဆယ်တစ်” အားလုံးပေါင်းပြီး လေးရာလေးဆယ်တစ် ဖြစ်သွားသည်။ လေးရာကို အရင်မပြောပဲ လေးဆယ်ကို အရင်ပြောသည်။

နောက်ပြီး မြစေတီကျောက်စာ မွန်၊ မြန်မာ နှင့် ပါဠိ စာမျက်နှာ၌ တွေ့ရသည့် ၁၆၂၈ ဂဏန်းကို ပျူစာ၌ မည်သည့်အက္ခရာက တထောင်ဖြစ်သည်၊ မည်သည့်အက္ခရာက နှစ်ဆယ် ဖြစ်သည်ကို အမြင်အမျိုးမျိုးပြောကြသည်။ ကျွန်တော်ရဲ့ နောက်ဆုံးတွေ့ရှိချက်က အထက်မှာ ဖော်ပြပေးခဲ့သည်။ စ သည် ယခုခေတ်မြန်မာစကား “နှင့်” ဖြစ်သည်။ Dzongkha ဘာသာစကားနှင့်ဆို da နှင့် တူသည်။ ထိုကြောင့် “တးစတုထုသုက္ခိဓဟံ” သည် တစ် နှင့် ခြောက် ထောင်၊ နှစ်ဆယ် နှင့် ရှစ်။ အဓိပ္ပါယ်က ၁၆၂၈ ဖြစ်သည်။ မြန်မာစကား “တထောင်ခြောက်ရာ နှစ်ဆယ်နှစ်ရှစ်” က “ခြောက်ရာ” ရှိသော်လည်း ပျူမှာ ထောင်ရေးပြီး ရာ ဖော်ပြစရာမလို သဘောဖြစ်နေသည်။

ပျူဂဏန်းစနစ်သည် တစ် မှ တဆယ် အထိက ယခုခေတ် မွန်မြန်မာဂဏန်းစနစ်ပုံစံရှိပြီး နှစ်ဆယ် သုံးဆယ် လေးဆယ် ကို ဆယ်နှစ်၊ ဆယ်သုံး၊ ဆယ်လေး စနစ်ဖြင့်ပြောသည်။ ထိုနည်းတူစွာ ရာဂဏန်းတွေလည်း ရာတစ်၊ ရာနှစ်၊ ရာသုံး၊ ရာလေး စသည့်နည်းဖြင့် ပြောကြသည်။ ထိုနည်းကို ယခုအချိန်အထိ မွန်ဘာသာစကားနှင့် ထိတွေ့နည်းသည့် မြန်မာနိုင်ငံရှိ တခြားသော တိဗက်တိုးဘားမားအုပ်စုဝင် ချင်းလူမျိုးစုတွေက ပြောနေဆဲဖြစ်သည်။ နောက်ပြီး တထောင်ခြောက်ရာကို တစ်နှင့်ခြောက်ထောင် ဟု ပြောသည်။

၄။ သုံးသပ်ချက်

မြစ်သားမြို့ ပေတောဘုန်းကြီးကျောင်းတိုက်၌ တွေ့ရသည့် ကျောက်စာသည် အရှေ့မျက်နှာ၌ မွန်အက္ခရာဖြင့် ရေးထိုးထားသည့် ပါဠိဘာသာက (၈) ကြောင်းခန့်ရှိပြီး ကျန်တွေက မွန်ဘာသာဖြစ်သည်။ ကျောက်မျက်နှာ ပထမဦးဆုံးအပိုင်း၌ နာဂရီအက္ခရာဖြင့် သက္ကတဘာသာက (၈) ကြောင်း၊ နောက်ပြီး အိန္ဒိယတောင်ပိုင်းအက္ခရာဖြင့် ပါဠိဘာသာက (၂၁) ကြောင်း၊ အောက်ဆုံးက ပျူအက္ခရာနှင့် ပျူဘာသာဖြင့် စာ (၇) ကြောင်း အသီးသီး ရေးထိုးထားသည်။ ကျောက်စာတစ်လုံးကို ကြည့်လျှင် အက္ခရာလေးမျိုး ဘာသာစကားလေးခုဖြင့် ရေးထိုးထားသော ကျောက်စာဖြစ်သည်။ ကျောက်စာသည် သက္ကရာဇ် ၄၄၁ ခုနှစ်၌ ပုဂံရဲ့ ရိက္ခာမြို့ဖြစ်သည့် မြစ်သားမြို့၌ ပုဂံမင်းဖြစ်သူ ဗဒြောဘရဏမင်းက အလှူပြုလုပ်ခဲ့သည့်အကြောင်းကို ရေးထိုးထားသော ကျောက်စာဖြစ်သည်။

မွန်၊ ပါဠိ နှင့် ပျူဘာသာ၌ တွေ့ရသမျှစာများကို အားလုံးပေါင်းပြီး ကျောက်စာ၏အဓိပ္ပါယ်သည် အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်နိုင်မည်ဟု ကျွန်တော်ယူဆသည်။

ဥ။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးမာလှသည့် မဇ္ဇဒေဝမင်းတရားကြီးသည် မြစ်သားမြို့၌ မွန်မြတ်သည့်ကောင်းမှုအလုပ်ကို လုပ်ခဲ့၏ (ဘုရားတည်သည်ဟု ယူဆသည်)။ ထိုမင်း၏သားတော် ဘုရင်ဖြစ်သည့်အခါ မဟဗ္ဗဗိ ပဋိန္ဒဒေဝ မည်၏။ မဟဗ္ဗဗိ ပဋိန္ဒဒေဝမင်းကြီးသည် ဉာဏ်ပညာထက်မြက်၍ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးမား၏ ဗုဒ္ဓဘုရား၏ သာသနာတော်ကိုလည်း ထွန်းကားစေ၏။ ထိုမင်း၏သားတော်သည် မင်းဖြစ်သည့်အခါ ဗဒြိဘရဏဒေဝ မည်၏။ ဤမင်းသည်လည်း ဉာဏ်ပညာထက်မြက်ပြီး ဘုန်းတန်ခိုးကြီးမားလှ၏။ ဗဒြိဘရဏဒေဝမင်းသည် စစ်သည် အစုံနှင့်အတူ ရိက္ခာမြို့ဖြစ်သည့် မြစ်သားကို ရောက်တော်မူ၏။ ထိုအခါ (မိမိဘိုးတော်) တည်ထားသည့်ဘုရားက ပျက်စီးနေသည်ကို တွေ့ရ၏။ မင်းကြီးဆင်ခြင်ပြီး မင်းကြီးသည် မိမိလက်ဖြင့် သွန်းလုပ်ထားသော ရွှေဆင်းတုတော်နှစ်ဆူ နှင့် ငွေဆင်းတုတော်နှစ်ဆူကို ယူကာ လူအပေါင်းတို့ ရှေ့မှောက်၌ ဗျာဒိတ်တော်ဆုပန်၏။ ထိုဆင်းတုတော်တို့ကို မင်းကြီးပေးလှူခဲ့၏။ စေတီတော်ကို လွတ်သည့်ကာလ/ရေစက်ချပွဲကာလသည် သက္ကရာဇ် လေးရာလေးဆယ့်တစ် ပြာသိုလပြည့် အင်္ဂါနေ့၌ မင်းကြီးခန္ဓာကိုယ်အရွယ်ပမာဏတူ ဆင်းတုတော်တဆူကို မင်းကြီးပြန်လှူတော်မူ၏။ နောက်တဖန် မင်းကြီးပေးလှူသည့် အလှူပစ္စည်းများက ဆွမ်းတော်တင်သူ နှင့် ကခြေသည် ဆယ်ယောက်၊ လှည်းဆယ်စီး၊ နွားဆယ်ရှည်း၊ လယ်ယာမြေတရာပါယ်၊ စပါးတင်းတစ်ထောင်။

စာအုပ်၌ အတိုးကောက်သင်္ကေတများ

(ပါ) = ပါဠိ။ (သံ) = သက္ကတ။ (PTB) = Proto-Tibeto Burman။ (န) = နာမ်ပုဒ်။ (နဝိ) = နာမဝိသေသနပုဒ်
(ကြိ) = ကြိယာပုဒ်။ (ကြိဝိ) = ကြိယာဝိသေသနပုဒ်။ (ဝိ) = ဝိဘတ်ပုဒ်။

ကိုးကားကျမ်းစာရင်း

1. ချစ်သိန်း (ဦး)၊ ၁၉၆၅၊ ရှေးဟောင်း မွန်ကျောက်စာပေါင်းချုပ်။ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ တော်လှန်ရေးအစိုးရ၊ ပြည်ထောင်စုယဉ်ကျေးမှုဌာန၊ ရှေးဟောင်းသုတေသန ဌာနခွဲ။
2. Matisoff A. James, 2003, Handbook of Proto-Tibeto-Burman, System and Philosophy of Sino-Tibetan Reconstruction, University of California Press, Berkeley, Los Angeles, London
3. Mazaudn, Martine, 2007, Number building in Tibeto-Burman languages, NEILS 2, Gauhati (Assam, India)